

SMLUVNĚ PRÁVNÍ ASPEKTY ZAHRANIČNÍ ZAKÁZKY

Projekt Hédinsfjarðargöng – Island

Ing. Boris Šebesta

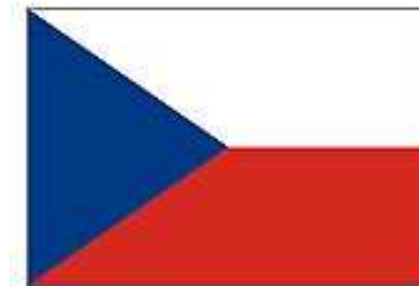
technický náměstek divize 5, Metrostav a.s.

Mgr. David Hruška

právník Divize 5, Metrostav a.s.

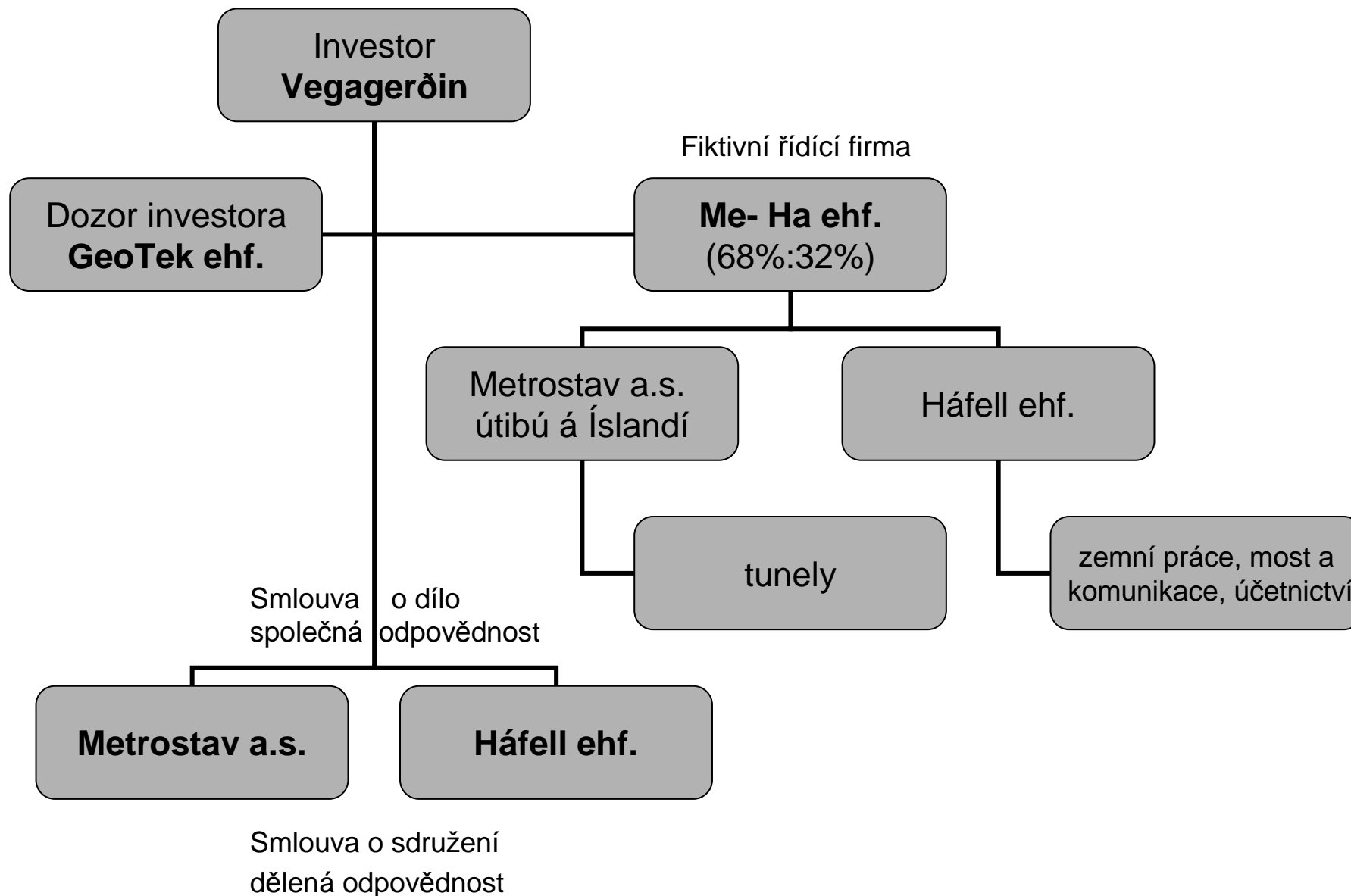
- **Island a vývoj projektu**
- **Rizika a smluvní vztahy**
- **Claimy a řešení sporů**
- **Finanční krize a znehodnocení měny**
- **Důsledky na smlouvu**
- **Stávající stav a budoucnost**
- **Závěr**

- Parlamentní republika (300 000 obyvatel)
- Člen OSN, NATO, OECD, EHP (EEA) a ESVO (EFTA), začleněn do vnitřního trhu ES
- Není člen EU
- 2005: 4. nejproduktivnější země na světě, HDP na hlavu 54,858 USD, podíl stavebnictví 8,7%, nezaměstnanost 2,6 %, inflace 4.4%, růst 6,6%, rating Moody's Investors service Aaa
- Human development index – 1. místo na světě
- Eurostat 114/2008 – nejvyšší hodnoty cen stavebních prací zjištěny na Islandu (166% průměru EU 27)

- 2.12.2005 - Smlouva o sdružení Metrostav + Háfell (příprava ocenění a podání nabídky)
- 19.1.2006 - Přijmutí prekvalifikační nabídky investorem
- 21.3.2006 - Odeslání společné nabídky Metrostav + Háfell
- 22.5.2006 - Podpis smlouvy o dílo
- 22.5.2006 - Podpis Dodatku Smlouvy o sdružení Metrostav + Háfell
- 2006 – Založení Metrostav a.s., útibú á Íslandi (branch office)
- 09/2006 - Zahájení ražeb
- 07/2007 - Zpracování a podání claims (Different site conditions)
- 09/2008 - Vypuknutí globální finanční krize s počátkem na Islandu
- 04/2009 - Dokončení ražeb

- **Smlouva o dílo se skládá z dokumentů:**
  - a. Prohlášení o přijetí nabídky ze dne 4.5.2006
  - b. Příloha č. 1 –
  - c. svazek č.1 – Podmínky a specifikace veřejné nabídky
  - d. svazek č.2 – popis specifických prací
  - e. svazek č.3 – formulář nabídky s vyplněnou nabídkou dodavatele
  - f. svazek č.4 – výkresy stavební části
  - g. svazek č.5 – výkresy – elektroinstalace
  - h. Joint-Venture Agreement mezi Metrostav a.s. a Háfell ehf.
  - i. Álverk 95, obecný popis práce pro stavbu pozemních komunikací a mostů, datum vydání leden 1995
  - j. ÍST 30:2003, Obecné podmínky pro výběrová řízení a smlouvy na realizaci projektů, 5. vydání z 15.7.2003
  - k. Značení pracovišť, 4. vydané v dubnu 2004 Vegagerðin, městem Reykjavík a Policií
  - l. Odsouhlasený harmonogram prací a plateb dodavatele

- **Cena a měna: měřený kontrakt a ISK**
- **Spory: Obecný soud v Reykjavíku**

- Islandština jako oficiální jazyk
  - Řízení smluvně-právní dokumentace stavby
  - Komunikace s investorem
- Nové kulturní prostředí a nedostatečná znalost vazeb
- Kurzovní ztráty
- Klimatické podmínky (kombinace mráz, sníh, vítr a tma)
- Islandské odbory a jejich požadavky
- Zadávací dokumentace
- Geologické, hydrogeologické a geotechnické podmínky
- Spolehlivost partnera ve sdružení

- **Podstata nároků (claims) při výstavbě (ražbách):**
  - **Report č.1- Geologie**
tektonicky porušené horniny se značným rozpukáním charakteristické slabou hodnotou Q
  - **Report č.2 - Hydrogeologie**
vysoké přítoky podzemních vod pod extrémně velkým tlakem
  - **Report č. 3 - Injektáže**
mnohonásobně překročené limity spotřeby injektážních materiálů

- Přerušení prací = nutnost doplnění a přezbrojení technologie injektáží (cement/chemie x studená/teplá voda x vysoké/nízké tlaky)
- Společný jmenovatel = vyšší technologická i časová náročnost provádění a z toho plynoucí potřeba extra time a extra cost

- 1. instance: Dispute Adjudication Board (DAB), 3 nezávislí experti
- Čl. 32.2 Zvláštních podmínek SOD:
*„Vznikne-li spor o ražbě tunelů mezi objednatelem a zhotovitelem, **musí obě strany souhlasit** s odevzdáním sporů DAB.“*
- 2. instance: Islandský obecný soud (8 Lower Courts, 1 Supreme Court)
- Vykonatelnost rozsudku v ČR
- 5.11. 2008 – Dohoda
o extra cost a extra time (180 d.)

- 2008 propuknutí finanční krize
- Krach tří hlavních islandských bank Glitnir, Landsbanki, Kaupthing, a jejich znárodnění státem
- Hrozba bankrotu odvrácena díky úvěru MMF (2,1 mld. USD), skandinávských zemí a Japonska
- Nezaměstnanost 10/2008 1,9 % x 2009 8%
- Inflace 2007 4,5% x 2009 16%
- Hrubý dluh země 2007 29% HDP x 2009 nad 100% HDP
- 2009 pád vlády a nové volby, nový parlament podal přihlášku do EU

- Pokles sazby ze 80 ISK/1 EUR v době podpisu smlouvy na 180 ISK/1 EUR z července 2009
- Vážné problémy, z důvodu dramatického poklesu směnného kurzu místní měny k EUR a CZK
- Většina nákladů a jejich plateb byly nebo jsou v EUR nebo CZK
- Společný jmenovatel = citelné ztráty, mnohem vyšší než vlastní obsah claims

Article 36 Contract Act No. 7/1936

- Zmaření ekonomického účelu smlouvy (lack of consideration)
- Ekonomický účel = Cena za dílo

+

- Změna okolností v průběhu plnění smlouvy
- Překážka nebyla při podpisu smlouvy předvídatelná a komplikuje realizaci
- Přiměřenost „fair business practice“
- Pád měny a měnové restriktce se nedaly očekávat
- Nárok na kompenzaci

-

- Strany mohou v průběhu plnění vyjednávat
- Zhotovitel musí všechna rizika zahrnout do ceny díla
- Zhotovitel musí dílo dokončit
- Zhotovitel se nepojistil proti kurzovním rizikům
- Žaloba na náhradu škody

- **Ražby** byly kompletně dokončeny
- Částečně byly dokončeny **definitivní obezdívky** (kotvy + stř. beton)
- **Hloubené části** jsou před dokončením
- **Vozovky** v trase a v tunelu jsou rozpracovány
- **Isolace proti vodě a mrazu** jsou v jednání o podmínkách dokončení
- **Technologie a vystrojení tunelu** jsou před dokončením
- V jednání je **dodatek SOD** v obsahu podmínek dokončení celého díla včetně kompenzace exchange rate a změny termínu dokončení díla
- Součástí jednání je i dohoda o **modelu** dokončení díla (ME- HA x MTS x HA) a **vztahy** mezi Metrostavem a Háfellem

- **Schopnost** technicky dílo provést
- **Schopnost** se adaptovat na nové podmínky
- Nároky (claims) byly **oprávněné**
- **Schopnost** pohybovat se v rámci ne vždy zcela jasného smluvního prostředí
- MTS **neuměl** odhadnout vývoj globální světové ekonomiky
- MTS **hledal** a hledá východiska, která by byla akceptovatelná pro všechny strany
- MTS **věří**, že tato stavba bude jeho dobrou referencí

Děkujeme Vám za pozornost

Ing. Boris Šebesta

sebesta@metrostav.cz

Mgr. David Hruška

david.hruska@metrostav.cz

Metrostav a.s. Divize 5

Na Zatlance 1350/13 , Praha 5

METROSTAV